

Gazeta ese de dóe ori pe septemana, adeca: Mercuria si Sambeta, Fóie'a candu se va puté. — Pretiulu loru este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate anu 5 f. m. c. inlaturulu Monarchiei.

GAZETA

Pentru tieri straine 7 f. pe 1 sem., si pe anulu intregu 14 f. Se prenumera la tóte postele c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondinti. Pentru serie „petit“ se ceru 5 cr. m. c.

TRANSILVANIA.

Monarchi'a Austriaca.

Partea oficiósa.

ORDINŢICHNEA

Imperial dekreto din 24. Ianuarie 1858,

prin care, aplicarea mai multor dispozitii din legea de tance din 27. Ianuarie 1840, se estinde si la Ungaria, Croatia, Slavonia, Voivodatia serbica si Banatia timisiana si la Ardeal.

(Imperial.)

§ 10.

Beneficiarii vicericele care, dupa de expirarea termenului stabilit spre a se respunde tance pentru deosebiria beneficiarilor, va kanta o aplicatie definitiva si servizul stabilit, ca carea e imprevizibil si salarizata asemenea beneficiarilor din vreme, vor mai mare, la demersarea noii tance, se va kanta si favora lor ca tancei respunde de ea pentru deosebiria beneficiarilor.

§ 11.

Decretul si oficiul, dupa de expirarea termenului pentru respunderea tancelor de serviz, s'ar pune si statul de repaus timpur pentru definitiva, or an stare de izolatia, se, lipsindsi conditiunile pesterate la pensare, s'ar demite dintr-o data odata pentru totdeauna, se, din orce cauza s'ar lasa de serviz, ataca tance de serviz o va respunde numai pentru atatea ratiuni, kate i se kanta lor din salarizata se activ.

§ 12.

Oficiul care, dupa de expirarea termenului deosebirii pentru respunderea tancei de serviz, s'ar fosti nesci an statul de repaus timpur pentru definitiva, or an statul de izolatia, or kanta i s'ar dat o s'ar pentru totdeauna, anse mai terti eap' se pune dupa postea definitiva, ca salarizata aveti or ca altele mai mare, va respunde ratiunile kate pe era kadaci la esirea lor din postea, an atatea anse, kate ratiunile vor fi mai fiind de respunde.

An privinta tancei de serviz ce kade pe s'ar, ca carea e mai mare salarizata cel de kate cel de vici, se vor obseva principiale tanceri.

§ 13.

(Tance de privilegie pentru tanceri anari (de care) si de septembrie.)

Privilegiile pentru tanceri anari (de care) si pentru cele septembrie, vor fi s'ar, de care tanceri, la tance de 30 fiorini, fi esprimiti obiectul tanceri anari de dokumtata de privilegie, or n. Prin vreme, tance se va demersa, dupa nsherul tancerilor anari de peste an si dupa nsherul tancerilor septembrie de peste septembrie, an acela mod, ca, tance, pentru tanceri anari se se respunde kanta se va kanta ferii privilegie, ca de atatea ori 80 de fiorini, kate tanceri vor fi dupa an, eap' cea pentru tanceri de septembrie ca de atatea ori 30 de fiorini, kate tanceri se vor fi kanta pe septembrie.

§ 14.

(Tance de privilegie despre aplicarea de societati de akvizari pentru eserizata eskiciv de negometre.)

Privilegiile, prin cari i se kanta kiva dreptul de a aplicati vr'o societate pentru eserizata eskiciv a vr'zvi negometre de kshiti, dak obiectul acestii negometre pe va fi fiind o deosebirie, o invenzione or aplicati pe kanta

pele industriei si prin vreme dak pentru privilegie eskiciv dat an privinta acesta, pe va fi de respunde tance prescrie de patenta imperiala, pentru toti kanceri imperia, din 15. August 1852 (v. imp. Nr. 184, pag. 817), vor fi s'ar pentru toti timpul kate va cine privilegie, la o tance anare de 50 de fiorini.

§ 15.

Concederea o preluare a privilegiei indikat an § 14, tance se va demersa si respunde dupa dispozitie acestii paragraf, de care an din timpul preluare kanta.

(Va vreme.)

Partea neoficiósa.

TRANSILVANIA.

Blasiu, in luna lui Martisoru 1858.

Au trecut dile, septemani ba si luni, de candu nu se vediu in Gazeta nici o corespondinta din Blasiu, cu tóte ca unii amici ai nostri voru fi cautandu adeseori dupa ele, dorindu a mai sci ceva despre starea nostra.

Deci ca se nu ne se impute si noue ca Dn. corespondente din Clusiu, — mai luaramu pene a mana, se mai scriemu cate ceva.

Inse ce se ve scriemu Domnilor! candu pre la noi nu se templa astadata nimica nici de bine, nici de reu, se candu dupa spresiu-ne unora jurnalisti „politica pre la noi e de totu seca.“

Afara de aceea totu ce avemu noi de a scrie spre a incunoscintia publiculu doritoriu a sci despre noi, e numai scolasticu. Ci nici in scolastica s'a templatu ceva asia memorabile decatu: inchierea cursulu primu cu finea lui Ianuaru, candu unii si astadata secerara lauda, altii avura secerisii de midilocu, unii mai de coda, altii mestecatu dupa cum sunt tóte si in natura mestecate.

La „Trei santi“ se tienura serbatori'a scolastica indatinata, ce si trage originea dela eppulu Maioru, despre care s'a mai vorbitu, si nu mai e lipsa de a repetre. Solemnitatea ei stete in rostirea a trei oratiuni: latinesce, romanesce si nemtiesce, de catra trei scolari, cari se si premiara dupa intentiunea autoriului serbatoriei, si in cantarea unora versuri acomodate, de catra chorulu armonicu cantaretiu alu scolariloru.

Ce atinse mai tare pre toti scolarii de impreuna cu pre magistrii loru fu mesur'a politiana ce se luá in dilele trecute, in urm'a careia din caus'a versatulu ce domai aici tóta iern'a, fora inse de a cere (din norocire) vre-unu sacrificiu dintre scolari, de si forte multi, se dimisera cu totii pre a casa pre una luna de dile, adica din 10. Martiu pene in 11. Aprilie se pene luni dupa duminica Tomei, ca nu cumva desprimaveranduse se degenereze versatulu intru altu morbu mai periculosu, in care timpu le se comenda ca se se impunga de nou cu versatu cei ce voru poté — mai alesu celi mai mici — si carora le va fi cu indemana a o face acesta. — Asta mesura audimu ca s'a intreprinsu si pre aliurea, la alte gimnasie*), totu din aceeaasi causa.

Fiindca am intratu in obiectu scolasticu, nici ca ne este alta chiamarea; cu atata mai vertosu inse ne simtimu aici a firea in dreptulu nostru de a ne poté desfasura ideele si a ne descoperi simtiementele, fora de a prejudeca cuiva se a ni se imputa ca ne amu bagatu lingur'a, unde nu ne fierbe ol'a, caci tocma din aceeaasi ola mancamu si noi, cu cei ce au mai graitu despre obiectulu acesta.

E sciutu si s'a disu mai de multe ori, cumca in ver'a anului

*) Pe aici inse nu.

шоуряри, unde съ динеа тръсъриле (кочии, къръде), каресѣ дп а-
пронереа граждърилорѣ, дп кърте дндърпнтѣ, о локалитате, дп
каре съ прелеце акзма с. теолоѳие ши педагоѳия.

Акзма съши пзие фештекарѣ дпн пої тѣна ла пентѣ, ши съ
се днтреве: Оаре нѣ сънтемѣ пої тѣндрии, ши дпкъ че тѣн-
дрии? адикъ тѣндрии сърачї, каре къ дазна (пагъба) лѣкрълѣ де
кѣпетенїе не зпѣлтѣ ка брѣска дпн фавълѣ.

Астѣелѣ де кварталѣ пентрѣ професорїи semіnarіalı nııı дп-
тр'ылѣ кпнѣ нѣ съ потѣ дпкъвїпца ла днтреѳїзърїле де фацѣ,
unde діеческа пѣстрѣ ашаї де лїпсїтѣ, пентрѣкъposito sed non
concesso: кїар кѣндѣ ар дпкънеа тодї semіnarісїї къ локзїпца
дп повлѣ semіnarіѣ, ши кѣндѣ зпѣ кварталѣ аша кѣт е ачела не
карелѣ окѣпѣ професорѣлѣ челѣ famіліотѣ, ар фї де прїосѣ пент-
трѣ semіnarіѣ, тотѣшї фїндкѣ ачеста есте зпѣ кварталѣ дпн чело
maї де фрѣпте дпн Сївїѣ, дп зїца чѣа де кѣпетенїе, лѣпгѣ пїа-
цѣ, кварталѣле къ прецѣ, ар фї маї къ скопѣ а съ дпкїрїа, къ
с'ар кѣпѣта челѣ пѣцїнѣ 6—7 оаѣ ши 800 фр. т. к. не анѣ, дпн
каре с'ар пѣтеа рѣпе вр'о 200 фр. т. к. саѣ пѣте ши маї вїне,
ши пентрѣ професорѣлѣ ачеста съпѣтѣ тїтѣлѣ де ванї де кварталѣ
(дакъ кѣтѣа і о'ар компета?), ши еатѣ апої маї рѣтѣлѣ вр'о
кѣтѣва съте не анѣ, каре фрѣтѣсѣ ши таре рѣбрїкъ де венїтѣ
анѣлѣ ар фї пентрѣ діеческа пѣстрѣ съракѣ, къреїа ши креїцарїї
дї съпѣт де таре дпсеппѣтате.

Треї лѣкрѣрї съпѣт зрѣте дпнїтеа лѣї Дѣмпнезѣлѣ ши а ѳме-
пїлорѣ: а) Фаїа съракѣлѣ; б) вїѣтѣтѣра богатѣлѣ кѣндѣ тотѣ
зіче къ п'аре; ши с) тѣвлїреа дпн некѣрѣченїе а ѳмѣлѣ бѣ-
трѣлѣ. —

Деїї съ не фѣрїмѣ ка нѣ кѣтѣа фїндѣ пої ши діеческа поа-
стрѣ съракѣ, съ къдетѣ дпн зпѣ аша лѣкѣлѣ, кътѣ не дрепѣ съ
ле пѣтемѣ пѣмі де тѣндрѣ съракѣ, деспре о парте, еар деспре
алта, ка нѣ кѣтѣа съ не фачемѣ вреднїчї де дшнѣтареа постѣ-
рїтїдїї, а стрѣпоцїлорѣ поштрїї, зїкѣндѣне къ тотѣ дрепѣлѣ, къ
пѣамѣ дпдорѣолатѣ дпн пѣпгїлїца лїпсїтѣлѣ semіnarіѣ, каре къ
таре жѣртѣлѣ саѣ къшїтатѣ кїарѣ ши прїп вѣкѣтѣрї траѣе (фїрѣ-
ште де воїе вѣпѣлѣ) дела гѣра копѣсїонарїлорѣ поштрїї.

(Дпкеїереа ачестїї артїкѣлѣ ѳе таїе къ тотѣлѣ, аша черѣндѣ
спїрїтѣлѣ пѣчїї ши алѣ харїтїдїї крѣштїпештї. Р.)

Шпѣ ромѣнѣ де релїѳїзѣнеа греко-
орїенталѣ.

UNGARIA. Пѣста. Дпн че дп че се топеште гїаца Дѣ-
пѣрїї ши съ съпѣїе дптр'атѣта, дп кѣтѣ акзм дела Лїпдѣ дпче-
пѣндѣ пѣпѣ дпн Ungaria нѣ маї аменїцѣ марї перїкле. —

„Nesti Naplo“ еарѣш ре'нчелѣ а ешї ши вїаца лѣї арѣ де
medїчї вѣрѣвадї жѣртѣїторї ши ресѣтпадї, карїї дп штїѣ къра бѣла
ши нѣ дптрѣзіе аї алерга къ тотѣ адѣпѣлѣ дптрѣажѣторїѣ.

Тѣтѣ Пѣста пѣмерѣ, дѣпѣ копѣкрїпчїзѣнеа дпн зрѣмѣ, 132,340
де локзїторї; патриѳї, сѣѣї интернї: 37,292 вѣрѣвадї ши 39,426,
ва се зїкъ къ ла 100 вѣрѣвадї вїпѣ 106 ѳемѣї компѣтате; стрѣ-
їнї 50,857. Дпнтрѣ интернї, карїї съпѣт 81,483 сѣѣлѣте, сѣ аѣлѣ
60,941 католїчї де рїтѣлѣ лат., 42 кат. де рїтѣлѣ гр. ши 4 де
рїт. армен.; 720 пѣвнїцї, 35 рїт. арм.; 5828 еванѣлїчї (4011
де копѣ. авгѣсѣрѣїкъ, ка самїї дпн Ардеалѣ) ши 1817 де копѣ.
елветїкъ (ад. реформадї); 24 зпїтарї ши 13,841 ісраелїдїї, апої
48 алте амѣстекѣтѣрї. —

Cronica straina

Арѣкѣндѣ окїї прїп жѣрпале пѣмаї даї де алѣчѣва евенї-
ментѣ маї іпѣлїпцѣторї дпн реїзїпїле челе дпалте, де кътѣ де
дїѳѣрїпцѣле ескате дпнтрѣ кабїпете дпн дпнтрѣвѣчпїле емігранцї-
лорѣ ши де знеле дескопѣрїрї, каре факѣ дѣрѣре де канѣ ла
алцїї. —

Нотеле злїтїе, прїп каре се паре, къ дїѳѣрїпца дпнтрѣ Ан-
гліа ши Франца се кам дпшпакѣ, аѣ ешїтѣ ла лѣпїпѣ.

Англіа се еспрїмѣ, къ пѣте еа п'а дпцелѣсѣ аша депеша
лѣї Валевскї дпн къса емігранцїлорѣ копѣжрѣдї, кът ар фї врѣтѣ
дѣжѣлѣ; черѣ декїараре маї лѣтѣрїтѣ ши доведї, къ Англіа нѣ
а лѣсатѣ пѣпедепсїцїї не атѣптаторї дпн пѣтереа леїлорѣ. —
Франца е тѣлѣмїтѣ, дѣкъ Англіа ши пѣмодїѳїкѣндѣшї лѣчѣа де
асїлѣ, а дпнтрѣвїтѣ ши ва дпнтрѣвї месѣрї маї стрѣпсе спре а
пѣдѣпсї не емігранцїї копѣжрѣдї ши аї дпцѣрка, дела авѣсарѣа
къ бѣпѣѳїчїлѣ асїлѣлѣ ши дореште сѣстарѣа алїанцѣї. — Шрѣта
ва алѣче, че ва ешї де аїчї ши апої дпн анїмосїтїдїїле, че се пѣ-
трѣсѣ прїп жѣрпале. —

Оаре де че алѣче „Монїторѣлѣ“ дпн „брошѣра полїтїкъ“ де
спре корѣспѣндїпца лѣї Наполеонѣ І., ши пѣвлїкъ тотѣ акте че
прївѣскѣ ла прїпѣлѣ ресѣвоїс дпн Італїа, ши дпкъ кїарѣ дпн мо-
ментѣлѣ, кѣндѣ Італїа се аѣлѣ къшѣпатѣ де атѣтеа ацїцѣрї іп-
терпѣ ши естерпѣ спре а прорѣшпѣ дпн тїшкѣрї?

Сѣ лѣсѣмѣ, къ скрїсѣреа лѣї Орсіні кѣтрѣ Наполеонѣ ши а-
пѣрареа адвокатѣлѣ Фаѣре дпн „Монїторїѣ“ нѣ пѣтѣрѣ пѣлѣчѣ Ав-
стрїеї, ка знеле че копѣтѣна домпїреа стрїпѣ дпн Італїа, даѣ

апої акзм тотѣ „Монїторѣлѣ“ пѣвлїкъ корѣспѣндїпцѣле лѣї Напо-
леон І., дпн каре се дескрїѣ, де тїрѣпїеле Австрїеї дпн контра іта-
лїенїлорѣ къ колѣре ексаѣерате, ши апої кїарѣ ши прокламация лѣї
Наполеон І. кѣтрѣ Тїролезії дпн 14. Іанїѣ 1796, че кѣпрїнде дпн-
тре алтеле ши ачѣстеа: „Еѣ дпнтраїѣ не терїторїѣлѣ воєтрѣ вѣр-
вїлорѣ тїроленї, спре а сїлі не къртеа де Вїена ла о паче, каре ѳ
атѣтѣ де лїпсѣ Езропїї ка ши съпѣшїлорѣ ачелїашї; а воєтрѣ е
къса, каре о аперѣ еѣ; вої ацї сѣѳѣрїтѣ фїорїле дпнфрїкошатѣлѣ
ресѣвоїс де атѣта тїпнѣлѣ, каре се дпнтрѣпрїнсе, нѣ пентрѣ вїпеле
попорѣлѣ цѣрманѣ, чї пентрѣ о сїпгѣрѣ ѳамїліе пѣтїпашѣ.“ Шчл.
Че ворѣ се дпсеппѣзе ачѣстеа пѣвлїкацїї, токѣа акзм, кѣндѣ дпн
Тѣрїпѣ се аїшѣзѣлѣ сопете прїп колѣзрїле зїцѣлорѣ, дпн каре се
къпѣтѣ ѳморѣлѣ де реїї; ши жѣрпалеле, кът д. е. „Регїѳне“ пѣ-
влїкъ ѳжндїреа лѣї Орсіні ши алѣї Пїерї къ марцїнї пѣгре де
долїѣ, ши се тїпѣрескѣ іп еле ворѣеле лѣї Орсіні: къ сѣпѣчѣе че
ла вѣрсатѣ ва пѣпе арѣта дпн тѣна а маї де іпшї спре а се ре-
скѣла шчл. ? — Фїѳе че крїсѣ ва фї ачѣста пентрѣ Наполеон, ка
сѣ рѣтѣпѣлѣ пѣте ісолатѣ де чѣлѣлалте пѣтерї, ор дѣрѣ кїарѣ ши дпн-
шѣлатѣ де о алїанцѣ къ Рѣсіа, де каре дпсѣ се маї апрѣпїе ши
Англіа, атѣта дпсѣ тотѣ се веде, къ о крїѳе дпнтрѣ алїанцѣ а
дпчѣпѣтѣ къ тѣтѣ серїосїтатеа ши къса Італїеї с'а фѣкѣтѣ зр-
цѣнтѣ. —

Дпн „Мѣптепегрѣ“ дѣкѣрѣлѣ вѣрїшнїѳїлеле тѣреѣ ши акзм се
пѣвлїкъ алте прѣкїѣтѣчѣнї прїптрѣ крѣштїнїї, тїпѣрїте дпн тїпѣгрѣ-
ѳїа лѣї Дѣпїлѣ дпн Четїпїе, каре дпн прѣвѣкъ сѣ пїмїчѣѳкѣ пѣ-
тѣркѣ, къче о арѣматѣ рѣсѣскѣ ле вїне спре ажѣторїѣ. —

Кѣса къ Дѣкателе Холштаїнѣ ши Лахенбѣргѣ дпн Данїмарка
пѣ вѣра а лѣа капѣтѣлѣ, пїчї де кѣтѣ; апої дпнтрѣвѣчѣнеа Прїпчї-
пателорѣ дпнкъ ва маї адаѣче пѣтрїментѣ ла дїспѣтеле ши десѣї-
пѣрїле пѣтерїлорѣ. —

РѣСІА. Дпнтрѣ алте реформѣ че се дпнтрѣдѣкѣлѣ съпѣтѣ повлѣ
реїѣмѣ жѣрпалѣлѣ де Ст. Петѣрѣвѣргѣ, оргѣнѣлѣ гѣбернѣлѣлѣ, пѣ-
влїкъ зпѣ прѣїектѣ де а се дпнтр'ѳдѣче ши кълѣндарїѣлѣ поѣ дпн
Рѣсіа. Дѣпѣ о сѣкѣртѣ епѣмераре а дѣфектелорѣ ши а окѣдѣрї-
лорѣ, че ле кѣпрїнде кълѣндарїѣлѣ Івїлїанѣ, де каре се дїне ши
Рѣсіа къ бесѣрїка орїенталѣ, апої прѣїектѣзѣ, ка дпн локѣ де а
сѣрї къ 12 зїле дпнїпте де одатѣ, ка дпн анѣлѣ 1859 сѣ дпчѣпѣ
дпнатѣ къ 13. Іанѣарїѣ дпн локѣ де 1-а, маї вїне ар фї пентрѣ
крѣцарѣа бїгоцїлорѣ челорѣ рѣїпїцїї, ка сѣ се лѣсе аѳарѣ де 14
орї зїза а 29. дпн Фѣвр. кѣндѣ ѳ вїсектѣ, ши аша не пѣшїтїѣте
се ва дпндрѣпта кълѣндарїѣлѣ дпн Рѣсіа, дпнкътѣ дпн анѣлѣ 1912
се ва аѳла дпнтр'о зї къ кълѣндарїѣлѣ апѣсѣнѣ сѣѣ къ чѣлѣ грѣ-
горїанѣ. Дпн а. 1882 апѣсѣнїї ворѣ ешї къ о зї маї пїпїте, ад.
ворѣ тѣрѣче къ 13 зїле дпнїптеа пѣстрѣ.

Монументе історїче.

Дѣзѣ монѣментѣ съпѣт дпн Ромѣнїа, кърора асѣтѣнеа нѣ
крѣзѣ сѣ маї лѣчѣскѣ сѣреде; знѣлѣ імпѣртантѣ атѣтѣ пентрѣ
їсторїа стрѣвнїлорѣ поштрїї, кътѣ ши пентрѣ сѣмѣдїа есекѣтѣреї
лѣї. Чѣлѣлалѣ пентрѣ фрїзѣсѣдеа ши компѣсїїа архїтектопїкъ де
таре перѣѳекѣїпѣ, каре ар пѣтеа сѣ о деа зпѣ артїкѣлѣ знѣї ѳѣ-
їектѣ артїстїкѣ. Ва зїче чїнева: чѣлѣ че п'а вѣзѣтѣ маї тѣлѣлѣ, нѣ
шїте маї тѣлѣлѣ; дпсѣ нѣї аша. Штїѣ преа вїне къ пірамїдеїе
дела Теѣа дпн Еїпїтѣ съпѣт маї колѣсале; даѣ лѣкрѣторїї п'аѣ а-
вѣтѣ а се лѣпта къ зпѣ елѣментѣ цїгантїкѣ ши нѣрѣреа пѣдпнтрѣ-
рѣптѣ; дпсѣ ла зїдїреа подѣлѣ лѣї Траїанѣ аѣ авѣтѣ лѣкрѣторїї,
парѣмїѳ деѣтѣлѣ лѣптѣ дпн контра валѣрїлорѣ Дѣпѣреї, ши пѣте
де алтѣ парте де а сѣ апѣра тотѣдеодатѣ ши дпн контра іпїшї-
чїлорѣ.

Маї есте дпсѣ ши алтѣ дїѳїкѣлѣтате де а сѣ ѳбѣрѣва: Піра-
мїдеїе с'аѣ зїдїтѣ, дпнкърѣкѣндѣ пѣтрѣ не пѣтрѣ ѳѣрѣ сѣ се тѣмѣ
къ се ворѣ дѣрѣжѣта, пентрѣкъ аѣ ѳорматѣ пѣмаї зпѣ трѣпѣ ма-
сїѣлѣ ши авѣндѣ пѣмаї пїште тїчї коррїдѣре дпн тїезѣлѣ лорѣ. Ла
подѣлѣ лѣї Траїанѣ дпсѣ а ѳѣстѣ дпнтрѣпрїндѣреа ѳѣрте делїкатѣ,
къчї а зїдї чїнева пїште аркѣрї волтїте дпнтрѣ стѣлпї депѣртїадї
де 21 стѣпжїпї знѣлѣ де алтѣлѣ, ши ка ачелѣа аркѣрї сѣ нѣ фїѳе
преа дпналѣ черкѣїте, пентрѣкъ атѣпчї комѣпїкацїїзѣнеа ар фї ѳѣрте
греа, парѣмїѳ къї къ тѣлѣлѣ маї артїѳїчїѳкѣ, дѣкътѣ а грѣмѣдї
пѣтрѣ не пѣтрѣ пѣпѣ сѣ ва дпнѣца о пірамїдѣ кътѣ знѣ
тѣпте.

Дакъ воеште чїнева сѣ кѣпѣскѣ чїне а ѳѣстѣ Траїанѣ къ
четеле каре ле копѣдѣчеа, сѣ тѣргѣ сѣ вазѣ пѣмаї рѣтѣшїцѣле
подѣлѣ едїѳїкатѣ де Траїанѣ къ леїзїпїле лѣї, ши апої дѣлѣ ва
кѣпѣште.

Шпѣ алтѣ монѣментѣ маї посѣлѣ Рѣманїа, каре есте дпнкъ
дпнтрѣгѣлѣ пѣпѣ акзма, де ши апрѣне де рѣїарѣе. Дакъ ва крѣѳѣ
чїнева, къ дпн дескрїѣреа ачѣстїї монѣментѣ ш'а зїтатѣ скрїтѣ-
рїѣлѣ де сїне, сѣѣ къ елѣ п'а маї вѣзѣтѣ алте монѣментѣ ши маї
цїгантїче ши маї фрѣтѣѳѣ; апої дпн рекѣмѣндѣ ка знѣлѣ ка ачѣла
сѣ іѳе історїа артеї дпнпрѣзпѣ къ атлѣсѣлѣ еї а пѣлѣ ши ва аѳла
къ аїчї есте чѣлѣ маї депїнѣлѣ авѣвѣрѣ зїсѣ.

Сънт мѣте монументе веперавиле прип Церманія, Италия, дп Normandie ш. а., але кърорѣ details меритъ о черчетаре де а първѣтълѣ ші зпѣ стѣдѣ аджкѣ ка съ пѣтъ чінева дескопери армонія чеа адеврѣтѣ архитектурикѣ. Ва афла дпозъ къ маі нѣчї зпѣлѣ дпн ачеле монументе пѣ есте есекѣтѣтѣ дп зпѣлѣ ші ачелаш стѣлѣ, чї къ есте о амеотекѣтѣрѣ де стѣлѣрї маі мѣлѣ оѣш маі пѣдїнѣ. Маі ла тѣте edifițiile zidite дп аша пѣмїтѣлѣ стѣлѣ готикѣ есте о mare аместекѣтѣрѣ де стѣлѣ romanѣ дпн алѣ X-леа секѣлѣ, еарѣ дп зпеле ші стѣлѣ bizantinѣ дпн алѣ VI-леа секѣлѣ. Ачела дпсѣ каре пѣ прїчене карактерѣлѣ челѣ адеврѣтѣ алѣ стѣлѣрїорѣ; кѣтѣ vede съѣтѣ зпѣ аркѣ маі mare піште дптре дп-пѣрїрї де маі мѣлѣ аркѣрї, дпдатѣ зїче: ачестѣ стѣлѣ готикѣ! — Шї дптре архитектурї съ афлѣ дпкѣ мѣлї, карї авїа кѣпоскѣ шї потѣ деосевї стѣлѣлѣ грекѣ де челѣ готикѣ; дпсѣ пѣмаї дп-трѣтѣта къ есте зпѣлѣ шї ачела; еарѣ маі департе дпдешертѣ ва дптреѣва чїнева, че деосевїре есте дптре архитектурѣ romanѣ шї чеа греческѣ. О репедескѣ, къ сънт мѣлї архитектурї (карї дпсѣ пѣ меритѣ съ пѣрте пѣмїреа ачѣста), карї стѣлѣлѣ сѣш архитектурѣ елїпѣ сѣш грекѣ, къ стѣлѣлѣ romanѣ антикѣ, къ челѣ italianѣ modernѣ, къ челѣ іесїтїкѣ шї къ челѣ ренесансе дпн алѣ XV-леа секѣлѣ, ва шї кїарѣ къ архитектурѣ presentѣ, ле ва деклара тѣте де зпѣ сїнгѣрѣ стѣлѣ. Асемenea челелалте каре маї сънт: Bizantinѣ, romanѣ дпн алѣ X-леа секѣлѣ (каре съ дппарте дп маі мѣлѣ ратѣрї де каре съ чїне шї челѣ normanѣ), челѣ англо-саксонїкѣ, готикѣ, стѣлѣлѣ маїрїкѣ, ва шї пе челѣ persian-пескѣ, тѣте ачестеа зїкѣ ле пѣмѣрѣ ачѣ архитектурї ла зпѣ локѣ, шї де зпѣ сїнгѣрелѣ neamѣ.

Dar' съ пѣ пе мїрѣмѣ дакѣ vede омѣлѣ атѣтеа авзѣрї дп есекѣтареа архитектурикѣ; кѣчї ачелеа съ дпджмїлѣ кѣтѣ дпн пешїпнда архитектурѣлѣ атѣта шї дпн капрїдїлѣ стѣпѣнѣлѣ аккомпанїатѣ де сервїлїстѣлѣ шї пешїпнда архитектурѣлѣ. Есте дпсѣ де mare мїраре, кѣм а пѣтѣлѣ съ дптре архитектурѣ italianѣ іесїтїкѣ, дп архитектурѣ готикѣ, ла зпа шї ачела zїдїре, ва дпкѣ ток-та дп фаѣада чеа прїнчїпалѣ? Касѣлѣ ачестѣ съ афлѣ дп Мїлапо ла катедрала чеа зпїкѣ дп фелїлѣ еї дп тѣтѣ лѣмеа. Пѣте фї дпн пе'пѣкѣта зрѣ а попорѣлѣ italianѣ асѣпра годїлорѣ, пе каре еї пѣмїндї годї, атѣта дпсѣмнѣ кѣтѣ шї кѣлѣлѣ лѣар фї зїсѣ (барварѣ), прїп зрѣтаре п'аѣ зрѣтѣ italianї съ фїе стѣлѣлѣ пѣмаї кѣратѣ готикѣ.

(Ва зрѣма.)

Clusiu, in 1. Martie c. v. 1858.

Infrascrisiulu cu totuadinsulu se rѣga de onorata redactiune, ca urmatoriulu articlu, de a'lu va incuviintia de bunu, se'lu puna in colonele Gazetei:

Nu се рѣте спуне, cu cata bucuria si recunoscїntia a primitu clerulu, si poporulu gr. cat. circulariulu presantїei sale Dn. metropolitu conte Alexandru St. Solutiu cu datu 17. Februarıu a. c. Nr. 117, in care prea bunulu nostru archipastoriu face de obsce cunoscute ponderѣsele cause, si grelele impregїurari, pentru carele pene in tempulu de facie nu a pututu se si implinesca acea a sua dorita, si canonicѣse datoria, ea prin vitregile impregїurari ale temporiloru trecute mai de totu scѣs'a din usu tienere a sinѣdeloru dela apunere revindicanudo se convѣce de toti fїi maїceї nѣstre beserici doritulu sinodu, zїdandune de o data, precum ca dupa tienѣrea articolulu I. alu conciliului conferintїeloru Vienesе din 1856, care suna: „Et antiquitatis christianae exempla, et S. Tridentini concilii decreta, ut Synodorum dioecesanarum institutum redintegretur, comendant; attamen multa, et magna sunt, quae svadent, ut Synodi dioecesanae non nisi post concilium provinciale Deo adjuvante celebratum habeantur, et de convocandis congruae ab apostolica sede implorentur facultates“ — in anulu acesta nu multu dupa Pasci va se тїена маї anteiu sinodu provinciale, la care dupa asiedїemїntele congresuluї episcopescu din Vien'a voru avѣ locu numai presantїile sale Domnїї episcopї, este cu doi canonici din fїescecare capitulu; indatasi dupa acea celu dioecesanu, la care va avѣ locu totu clerulu (ѣre nu si poporulu de zїru prin deputatїї sei alesї dupa praecea cea vechia? —) Eara pene la тїенѣrea acestoru sinode, ca unu prea bunu archipastoriu parїntїeze ne mangaїe, incredїntїandune, ca se fїmu odichnitї cu suflētulu, si cu anima in parїntїesca ingrigire a presantїei sale de noi ce pururea o are, pentruca in tѣte objectele, atatu ale besericeї, catu si ale cleruluї nostru, ce se тїену de disciplina si vechїele institutїuni a le besericeї nѣstre dereptu credїntїose catolice orientali, si de asiedїamїntele diecesei nѣstre, care din celea maї vechї veacuri pene acum au remasu, si s'au pastratu cu tѣта scumpatatea nevatanate, si neviolavere; precum si pentru dotarea cleruluї, si alte folѣse diece-

sane n'a lipsitu asi face umiliti sei pasi, si cereri precum la s. scaunu apostolicescu alu Romeї, asia si inaintea tronuluї sacratїssїmeї sale c. r. si apostolice Maїestati, carїї sunt cei maї bunї parїntї, si cei maї mari facutori de bine ai besericeї, cleruluї, si ai poporuluї nostru; de unde pe dereptu asteptamu tѣта mangaїerea in tѣte cererile, si lipsele nѣstre. —

Amu fostu norocitu acum de curendu intr'altelē a cetї unu estrasu de recursu din protocolulu presidialu alu archidїecesei noastre de Alba-Julia cu finea anulũ trecutu de catra prea luminatulu nostru metropolitu, pentru apararea foruriloru archidiaconale santїei sale parїntelũ pontїfice romanu substernutu, in carele Escelentia Sa preasantїtulu metropolitu cu cele maї viї colѣre — santїei sale Pontifice-lui, ii pune inaintē se vѣda, si se precѣpa adevēreulu institutїuniloru, asiedїamїnteloru, si alobїceїuriloru besericeї nѣstre dereptu credїntїose catolice orientali intemeiatu pe neclatїtulu temeїu alu s. scripturi, alu s. canѣne, si pe praecea si tradїtїunea cea vechїa sanctionata de intrѣga beserica dereptu credїntїosa catolica inca inaintē de desbїnarea acestora in cea dela „apusu“, si in cea dela „resaritu“, care tѣte pene in anїї acestї maї din urma inca si sub principїї acatolici prin tѣte vitregile injurie ale temporiloru trecute, si nesuferivere impregїurari, cu tѣта scumpatatea sau pastratu in a sa originale integritate si santїenia cu ajutoriulu atotupotїntelũ Dumnedїeu nevatanate. — Adevēreulu cuprїnsu si desfasiuratu in susreveritulu recursu neїndereptatїesce a spera, ca recurgerea si cererea preasantїtuluї nostru metropolitu la locurile maї inalte va nu numai se se iaїe la cuvenita desbatere cu tѣта ceruta caldura, dara in tѣта a sa estїndere va se se si implїnesca, cu atata maї vertosu, ca sciambari intr'o disciplina intemeїeta pe s. scripturi, s. canone, si pe o praecea, si tradїtїune descendente tocma dela inceputulu urdїrei besericeї dereptu credїntїose catolice orientali, si sanctionata de intrѣg'a dreptu credїntїosa cat. beserica prin imprumutate pacte, si tractate in conciliuri, anumitu: in alu II-lea dela Lyon din 1274, in celu dela Florentia la anulu 1439, si in sinodulu diecesanu тїенutu in Alba-Julia la anulu 1699, sub metropolitulu Ardealuluї Athanasie I, incheїete intre ambele beserici nu se potu nїcї decatu face si introduce cu їnvoїrea numai a unoru parїculari, fara singuru cu auctorїtatea, їnvoїrea, si sanctionarea intrēgї beserici dreptu credїntїose catolice orientali, si inca din ponderѣse, drepte, sontice si sante temeїuri. — „Bona pacta, boni amici.“ —

Intre tѣte lipsele facїe cu inaintērea culturēї intїeleptuale, si morale a poporuluї, maї aprѣpe la spate ne sta lips'a de dascalї cualificati, sѣu preparandi censurati, pentruca, de se si afla ici colē cate un teneru їndemanatecu si prefacutu spre aceea; dѣca nu a їnvetiatu preparandia, si din acēsta nu are atestatu, cї aterna numai dela tѣnele, sѣu omorulu unuїa, sѣu altuїa se'lu recunѣseca si їntarѣseca de dascalu, ca asia se fїa scutїtu dela asentare la militia: — de cea maї mare debuntia este dare ca si in diecesele, unde peue acuma nu sunt, se se redїce scolї de preparandia. Spre ajungerea acestuї scopu ar fi bine si consultu, ca prin diecesē se se faca o colecta, precum s'a facutu si la alte confesїuni spre fundarea altoru institute pentru omenime folositorїe. — Preotїmea nѣstra, credu, ca imprumutulu statuluї cu tѣта anima l'ar contribui spre acestu, sѣu si spre altu scopu, precum spre redїcarea veruneї scolї normali aci la Clusiu, unde tѣte confesїunile au, numai noi nu avemu, sѣu la Gierla, ori in alta parte a Transilvanїei, unde se va vedѣ a fi maї de lipsa. En se maї facemu si noi ceva dela noi, si din їnsasi a nѣstra putere, precum au facutu stramosїї nostri candu au cumperatu domїniulu dela Cutu pentru seminariulu diecesanu, si clerulu tїneru; se nu asteptamu ca totu altїї se ne bage in gura de a gata, ca, dieu! cu cersїtele numai nu vomu ajunge departe. (Si una si alta. — R.)

(Va urma.)

Кърсѣрїле ла вѣрѣсѣ дп 26. Мартїе к. н. стаѣ ашеа:

Дпїо ла галвїнї дпмпѣрѣтештї	7 1/2
„ „ ардїнтѣ	106
Дпмпѣрѣтѣлѣ 1854	—
„ чѣлѣ националѣ дпн ан. 1854	83 15/16
Облїгациїле металїче векї де 5 %	81
Дпмпѣрѣтѣлѣ де 4 1/2 % дела 1852	71
„ де 4 0/0 дерто	—
Сордїїле дела 1839	129
Акдїїїле банкѣлї	977 1/2

Дпїо дп Брашовѣ дп 27. Мартїе п.

Азрѣлѣ (галвїнї) 4 фр. 49 кр. тк. — Ардїнтѣлѣ 3 1/2 %